

Drept penal. Drept penal procesual. Criminologie

УДК 343.132

СТАНОВЛЕННЯ ІНСТИТУТУ ТИМЧАСОВОГО ДОСТУПУ ДО РЕЧЕЙ ТА ДОКУМЕНТІВ ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ

Юлія МАРИНИЧ,

аспірант відділу проблем кримінального права, кримінології та судоустрою
Інституту держави і права імені В. М. Корецького
Національної академії наук України

Стаття містить дослідження становлення заходу забезпечення кримінального провадження – тимчасового доступу до речей та документів. Оскільки тимчасовий доступ до речей та документів є новітнім інститутом, то аналіз його історичного розвитку відбувається через суміжні з ним процесуальні дії – обшук та виїмку. Проводиться історичний огляд нормативно-правових актів, які містили виїмку на предмет регламентації та завершеності інституту. Визначено, що початок становлення тимчасового доступу до речей та документів сягає часів Середньовіччя та датується XI-XII ст.; встановлено, що першим актом, де містилися норми, що регламентували обшук та виїмку була «Руська Правда». З плином історичних подій та вимогою часу, виїмка піддавалася трансформаціям та доопрацюванням. В результаті історичного розвитку та вдосконалення Кримінальний процесуальний кодекс України 2012 року містить новий процесуальний інструмент – тимчасовий доступ до речей та документів.

Ключові слова: кримінальний процес, заходи забезпечення кримінального провадження, тимчасовий доступ до речей та документів, виїмка, генеза розвитку, кримінальне процесуальне право.

ESTABLISHMENT OF THE INSTITUTE TEMPORARY ACCESS TO THINGS AND DOCUMENTS HISTORICAL ASPECT

Yuliia MARYNYCH,

Postgraduate Student of the Department of Criminal Law, Criminology and Judiciary of the Institute of State and Law
named by V. M. Koretsky of the National Academy of Sciences of Ukraine

The article contains a study of the development of criminal proceedings - temporary access to things and documents. Since temporary access to things and documents is a modern institution, the analysis of its historical development occurs through related procedural actions - search and seizure. A historical review of the legal acts, which contained exceptions for the regulation and completion of the Institute, is carried out. It is determined that the beginning of temporary access to things and documents goes back to the Middle Ages and dates from the XI-XII centuries. With the passage of historical events and the demand of time, the recess has undergone transformations and refinements. As a result of historical development and improvement, the 2012 Criminal Procedure Code of Ukraine contains a new procedural tool - temporary access to things and documents.

Keywords: criminal procedure, measures of ensuring criminal proceedings, temporary access to things and documents, seizure, genesis of development, criminal procedural law.

UN NOU INSTRUMENT PROCEDURAL - ACCESUL TEMPORAR LA LUCRURI ȘI DOCUMENTE

Articolul conține un studiu privind dezvoltarea procedurilor penale - acces temporar la lucruri și documente. Deoarece accesul temporar la lucruri și documente este o instituție modernă, analiza dezvoltării sale istorice are loc prin acțiuni procedurale conexe - căutare și confiscare. Se efectuează o revizuire istorică a actelor juridice normative, care conțineau excepții de la reglementarea și completarea Institutului. Se stabilește că începutul accesului temporar la lucruri și documente se remarcă în Evul Mediu și datează din secolele XI-XII. Odată cu evenimentelor istorice în timp, civilizația a suferit transformări și perfecționări. Ca urmare a dezvoltării și îmbunătățirii istorice, Codul de procedură penală din 2012 al Ucrainei conține un nou instrument procedural - accesul temporar la lucruri și documente.

Cuvinte-cheie: procedură penală, măsuri de asigurare a procedurii penale, acces temporar la lucruri și documente, sechestrul, geneza dezvoltării, drept procesual penal.

Постановка проблеми. Із набуттям Україною незалежності, ратифікацією низки міжнародно-правових актів та переорієнтацією у політичній, суспільній і соціальній сферах у Кримінально-процесуальний кодекс України 1960 р. було внесено низку змін ідеологічного характеру, а також зміни, викликані конкретними проблемами дізнання, досудового слідства та судового розгляду справ [1, с. 10]. Проте, згадані зміни законодавства з часом перестали відповідати часу та вимогам суспільства і перед державою постало питання про прийняття нового кримінально-процесуального закону. Результатом роботи законодавця став новий Кримінально-процесуальний кодекс України. У результаті внаслідок одні процесуальні інститути піддалися певній трансформації та удосконаленню, інші – вилучилися. Новою нормою законодавства став тимчасовий доступ до речей та документів, який полягає у наданні стороні кримінального провадження особою, у володінні якої знаходяться такі речі і документи, можливості ознайомитися з ними, зробити їх копії та вилучити їх (здійснити їх виїмку) [2].

Актуальність теми дослідження підтверджується необхідністю детального аналізу процесу становлення інституту тимчасового доступу до речей та документів. шляхом звернення до історичних джерел задля дослідження етапів розвитку та трансформації вказаного інституту.

Стан дослідження. Дослідженням тимчасового доступу до речей та документів займалися ряд вчених, таких як І. В. Гловюк, Ю. М. Грошевий, О. М. Гумін, О. І. Коровайко, О. М. Миколенко, М. А. Погорецький, В. В. Рожнова, С. М. Смоков, Д. Б. Сергєєва, О. Ю. Татаров, Л. Д. Удалова, В. І. Фаринник, О. Г. Шило, проте деякі процесуальні аспекти залишилися невивченими.

Мета і завдання статті. Метою статті є аналіз положень законодавства, які сформували історичний розвиток тимчасового доступу до речей та документів як заходу забезпечення кримінального провадження.

Виклад основного матеріалу. Дослідити процес становлення тимчасового доступу до речей та документів не звертаючись до історичного розвитку кримінально-процесуального законодавства досить складно, адже норми тимчасового доступу є новоствореним інститутом. Тому, аналізувати становлення тимчасового доступу до речей та документів необхідно через подібні йому правові норми, вже знані вітчизняною правовою системою. Одним із таких правових інститутів є виїмка, яка передувала створенню інституту тимчасового доступу до речей та документів, має ряд подібних

з ним ознак, переслідує схожу мету та є частиною форми здійснення тимчасового доступу до речей та документів. Згідно зі ст. 178 КПК УРСР 1960 р. виїмка проводилася у випадках, коли є точні дані, що предмети чи документи, які мають значення для справи, знаходяться в певній особі чи в певному місці [3].

Історія права визнає джерелами права звичай, договори та закони й дозволяє нам проаналізувати виникнення виїмки з найдавніших часів. Витоки процесуальної дії виїмки, а відповідно й тимчасового доступу мають досить довгий процес становлення та сягають часів Середньовіччя. Тому розпочати аналіз варто з одного з найдавніших зводів законів – «Руської Правди», створення якої датується XI-XII століттям. Загалом, норми «Руської Правди» дають досить повне уявлення про тогочасну систему права Київської Русі, описує її систему кримінальних та судових органів. «Руська правда» складається з норм різних галузей права, насамперед цивільного, кримінального та процесуального. При цьому кримінальне й цивільне правопорушення принципово не вирізнялося: і одне, й друге розглядалося як кривда, шкода. Покарання передбачало грошові виплати: «віру» — на користь князя, і «головщину» — на користь потерпілого або його родичів [4, с. 76].

Процесуальна дія, регламентована «Руською Правдою», що включала в себе здійснення виїмки називалася «поток та розграблення», суттю якого було вилучення усього майна винного та вигнання його із родиною з общини. Варто зазначити, що пошук, вилучення і повернення речі потерпілим, а також майнові види покарань «поток і розграбування» - це основні древні процедури, що первинно мали назву – «загладжування образи», «діяльне покаяння», що в подальшому стали історичними праобразами кримінальних процесуальних і кримінально-правових явищ – виїмки предметів і документів, виявлення власності, накладення арешту на майно і грошові кошти з метою можливої конфіскації майна або повернення речі власнику [5, с. 49]. Ще однією, не менш подібною тогочасною процесуальною дією, що включала в себе виїмку було вилучення викраденої речі. Вилучення викраденої речі здійснювалося потерпілою особою самостійно, оскільки норми «Руської Правди» поклали встановлення обставин злочину саме на потерпілого. Вказана процедура здійснювалася за присутності свідків, що надалі слугувало підтвердженням вини. Тобто, за тогочасними правилами, вилучення викраденої речі мало за мету збір доказів, що нині співвідноситься з додатковою метою тимчасового доступу до речей та документів.

Таким чином, виїмка у «Руській Правді» існувала і як процесуальна дія, і як форма покарання; вона ґрунтувалася на звичаї, тому й процесуальна форма її була примітивною та архаїчною.

Ще одним середньовічним джерелом права є Псковська судна грамота 1471 р. Законотворення того часу характеризувалося прийняттям у вигляді законодавчих актів різного роду Грамот. Псковська грамота містила 120 статей, регулюючи переважно відносини цивільного, спадкового права, зобов'язального права, кримінального права та порядок ведення судочинства. Грамота у переважній більшості продовжувала регламентацію норм, закріплених у «Руській Правді», надаючи деяким із них більшої конкретизації, зокрема ст. 46 і 54 Грамоти розвивали положення «Руської Правди» щодо впізнання свого втраченого майна та правові наслідки цієї процедури. У Грамоті виїмка існувала поряд із обшуком та застосовувалась у випадках пошуку викраденого чужого майна. Обшук та виїмка за Псковською судною грамотою здійснювалися судовими приставами у присутності 2-3 понятих. Якщо підозрюваний не дозволяв проводити обшук і це підтверджували поняті, а пристави підтверджували під присягою, то підозрюваний притягувався до відповідальності як злодій. Також, Грамота регулювала зберігання вилучених речей, вилучені при виїмці речі передавалися на зберігання до суду аж до розгляду справи по суті. Знайдення ж під час обшуку у підозрюваного викраденої речі ставало одночасним підтвердженням його вини і жодні інші докази не були потрібні [6, с. 65].

Отже, законотворці при укладанні Псковської судної грамоти здійснили першу спробу унормування процедури обшуку та виїмки. Виїмка у Грамоті не має самостійного значення та перебуває у нерозривному зв'язку з процедурою обшуку. Проте, тут обшук та виїмка здійснювалися вже не власником речі, а судовими приставами за присутності понятих, вилучені речі передавалися на зберігання до суду, що свідчить про розвиток законодавства та створення нових інститутів.

Наступним, досить дискусійним джерелом виїмки є перший кодифікований акт на території України, проект закону «Права за якими судиться малоросійський народ» 1743 року. Співність вказаного акту полягає в тому, що він не отримав офіційного закріплення, проте, це не заважало по-слуговуватись його нормами, що вказує на те, що норми акту діяли та були ефективними всупереч відсутності легалізації. Незважаючи на це, «Права за якими судиться малоросійський народ» 1743 року є безспірним джерелом українського права,

що дозволяє нам проводити аналіз виїмки, а відповідно й тимчасового доступу до речей та документів, досліджуючи його норми.

Норми, що містяться в «Правах» - це, переважно, закони цивільного, карного права, судового устрою та судочинства [7, с. 245-246].

Виїмка речей згадується у «Правах» у Главі 24, яка регулювала покарання крадіїв та має назву «відібрання». Процес виїмки (відібрання) викраденої речі у крадія регулювався Пунктом 1 Артикулу 7 «Прав», де було зазначено, що у випадку виявлення в особи викраденої речі необхідно без загрози своєму життю та здоров'ю вилучити її, а також сповістити про це громаду та органи управління. Артикул 3, пункт 5 передбачали обшук та виїмку у будинку підозрюваної особи. У випадку знайдення викраденої речі, підозрюваний та його майно арештовувалося, після чого підозрюваний передавався до суду. Також, «Права» передбачали присутність понятого під час обшуку [8, с. 428, с. 424-425].

Таким чином, за актом «Права за якими судиться малоросійський народ» 1743 року процес розвитку виїмки призупинився, вона все ще діяла як частина процедури обшуку. Проте, відбувався розвиток інших процесуальних норм, зокрема, при виїмці викраденої речі, необхідно було здійснити сповіщення громади та органів управління, що надавало процедурі вчинення злочину та покарання за нього певної публічності.

Наступним документом, що регулював процедуру виїмки став Статут кримінального судочинства 1864 року, дія якого поширювалася на територію України, яка входила до складу Російської Імперії. Саме в цей період відбувся значний розвиток норм, що стосувались досудового розслідування. Розслідування проводилися судовими слідчими за сприяння поліції і при нагляді прокурорів та їх товаришів (ст. 249 Статуту). Статут кримінального судочинства передбачав можливість проведення і детально регламентував процедуру низки слідчих дій: огляду і освідування (ст. ст. 315-356), обшуку і виїмки в будинках (ст. ст. 357-370), допиту обвинуваченого (ст. ст. 398-414), допиту свідка й очної ставки (ст. ст. 441-453). Крім того, детально регламентувалася процедура збирання і збереження речових доказів (ст. ст. 371-376) [9, с.]. Статут визнавав недоторканість права власності. Про це свідчить ст. 357 Статуту, в якій зазначено, що обшук і виїмка як у житлових, так і не житлових приміщеннях проводиться лише у разі обґрунтованої підозри, що там заховані обвинувачений, речові докази, знаряддя злочину. У Статуті кримінального судочинства 1864 року обшук та виїмка сприй-

малися як нероздільні речі, які були продовженням один одного. Тобто, вважалося, що обшук – це пошук певних речей, а після знайдення певної речі здійснюється її вилучення – виїмка. Обшуки та виїмки проводяться мировим суддею чи у виняткових випадках за його дорученням чинами поліції, коли він особисто через поважні причини не може їх провести. У постанові мирового судді мають бути зазначені підстави, що стали причиною доручення чинам поліції проводити обшук чи виїмку. Під час здійснення огляду, обшуку та виїмки передбачалось залучення додаткових осіб для розуміння обставин злочину. Це могли бути лікарі, інженери, фармацевти, професори та інші, тобто особи, які мали досвід у певній сфері [10, с. 180-184]. Обшук та виїмка проводилися за присутності господаря будинку, а якщо він був відсутній, то при його дружині або у присутності когось дорослого; до приміщення допускалися лише особи, які брали участь в обшукі та здійснювали виїмку. Також вказані дії мали проводитися вдень, але у випадку необхідності дозволялося їх проведення і вночі, проте лише із фіксацією у протоколі причин, які змусили слідчого так вчиняти (ст. 363). Статут містив положення, які регламентували збереження речових доказів, отриманих в результаті виїмки. Обов'язком слідчого було зафіксувати перелік вилучених речей у протоколі, а також вказати обставини за яких речі вилучалися (ст. 371). Докази нумерувалися та прикріплювалися до справи (ст. 372). Також, Статут регулював здійснення обшуку та виїмки дипломатичних та іноземних установ, проте лише за згодою Міністерства закордонних справ [11]. Новелою Статуту були огляд та виїмка поштової та телеграфної кореспонденції. Вони проводилися виключно за постановою окружного суду [12, с. 486-488].

Отже, можна резюмувати, що Статут кримінального судочинства 1864 року став справжньою новацією для тогочасного законодавства. Статут містив ряд нових норм, що регулювали процедуру обшуку та виїмки: 1) Статут сформував суб'єктний склад осіб, уповноважених розслідувати злочини і, відповідно, здійснювати обшук і виїмки; 2) утвердився принцип непорушності права власності – для того, щоб здійснити виїмку, необхідно було мати правову підставу; 3) сформовано правила, що встановлюють часові рамки здійснення обшуку та виїмки; 4) введено в дію протокол обшуку та виїмки, де фіксувалися вилучені речі; 5) регламентувалися положення про збереження речових доказів, що були вилучені шляхом застосування виїмки. Таким чином, можна спостерігати процес формування виїм-

ки, який набуває все більше ознак сучасного інституту.

Нормативним актом, що закріплював нові формальні вимоги до здійснення виїмки стала «Інструкція для народних слідчих» 1921 року. Інструкція діяла досить короткий час, що зумовлено історичними подіями, які мали вплив на формування законотворчого процесу. Інструкція формалізувала на рівні закону вимоги до проведення обшуку, а саме унормувала правила підготовки до проведення обшуку та виїмки. Для проведення обшуку народний слідчий повинен був винести постанову, в якій зазначалася мета, підстави проведення такої дії, обов'язкова присутність понять і власника приміщення (ст. 126-127) [13, с. 287-289]. Гл. 5, статті 107–122 Інструкції регулювали речові докази, а точніше – способи їх формування, серед яких виділяється обшук. Лише у статті 114 Інструкції сказано, що у разі необхідності огляду і виїмки поштово-телеграфної кореспонденції народний слідчий інформує про це відповідну поштову чи телеграфну установу [14, с. 11].

Радянський період охарактеризувався форсованим прийняттям нормативно-правових актів, що стосувалися кримінального процесу, які по чергово змінювали один одного. Документами, в яких отримала своє законодавче закріплення виїмка стали Кримінальний процесуальний кодекс УРСР 1922 року та Кримінальний процесуальний кодекс УРСР 1927 року. За Кримінальним-процесуальним кодексом 1922 року виїмка Виїмка регулювалася Главою 14, яка мала назву «Обшуки та виїмки». Згідно із Кодексом, слідчий, маючи достатні підстави вважати, що в якому-небудь приміщенні чи особи знаходяться предмети, які можуть мати значення для справи, пред'являє вимогу щодо видачі цих предметів та здійснює їх виїмку; у випадку відмови від добровільної видачі – вилучає примусово або здійснює обшук, склавши про це мотивовану постанову (ст. 175 КПК УРСР). Обшуки та виїмки здійснювалися вдень, в присутності понять та власника майна, його сім'ї чи сусідів (ст. 176 КПК УРСР). Обшуки та виїмки в приміщеннях дипломатичних представництв іноземних держав здійснювалися лише за попереднім дозволом Народного комісаріату іноземних справ і лише за присутності прокурора (ст. 177 КПК УРСР). Таким чином, можна помітити, що вказані норми вже були регламентовані попередніми законодавчими актами і продовжували діяти у КПК УРСР 1922 р. Проте, були в новому Кодексі й нововведення. Новою нормою став дозвіл слідчому відкривати зачинені приміщення для проведення обшуку та виїмки, а також положення про нерозголошення

обставин приватного життя, які стали відомими під час проведення обшуку та виїмки. Черговою новою нормою стало обмеження виїмки слідчим лише тими документами й предметами, які безпосередньо мають відношення до справи, а при знайденні речей, які вилучені з обороту, останні мають вилучатися незалежно від причетності до справи (ст. 180-182 КПК УРСР) та погодження виїмки слідчим із прокурором (ст. 186-187 КПК УРСР). Що стосується процесуального оформлення вилучених речей, то Кодекс повторював норми попередніх актів, регламентуючи внесення таких речей до протоколу та опечатування (ст. 184-185 КПК УРСР) [15].

Щодо Кримінального процесуального кодексу УРСР 1927 року, то у переважній більшості він продовжував дію норм, закріплених у КПК УРСР 1922 року. Проте, у регламентації виїмки відбулися певні зміни. Згідно зі ст. 173 КПК УРСР 1927 р., якщо слідчому стане відомо, що в певній особі чи установі перебувають речі, які мають значення для розслідування, то слідчий має право їх вилучити. У разі відмови видати речі – слідчий мав право вилучити їх у примусовому порядку. У тому випадку, якщо слідчий знав точне місцезнаходження речі – він проводив її виїмку, якщо не знав – обшук, а віднайшовши потрібну річ, здійснював її виїмку [16, с. 146-147]. У огляду на вищенаведене можна зробити висновок, що добровільна виїмка речі на вимогу слідчого, закріплена у КПК УРСР 1927 р. більшою мірою має схожість із сучасним інститутом витребування речей, документів та відомостей, що мають значення для справи. Таким чином, за КПК УРСР 1927 р. процедурі виїмки передував процес витребування слідчим речей та документів від особи чи установи, а підставою здійснення виїмки ставала відмова добровільно виконати вимогу слідчого.

Отже, Кримінальний процесуальний кодекс УРСР 1922 року все ще розглядав виїмку як частину процедури обшуку, проте доповнив її здійснення новими нормами. У Кодексі з'явилися засади, пов'язані із захистом особистого життя, якими повинні були керуватися слідчі під час здійснення обшуку та виїмки. Новелою став інститут погодження виїмки слідчим із прокурором, що, на нашу думку, частково обмежувало свавілля слідчих під час вчинення обшуків. Що ж стосується Кодексу 1927 року, то в ньому наразі відбувається спроба законодавця розмежувати дві процесуальні дії – обшук та виїмку й виділити останню в окрему процесуальну дію.

Законодавчим актом, який тривалий час та детально регламентував процедуру виїмки став

Кримінальний процесуальний кодекс УРСР 1960 р. Регулювання процедури виїмки закріплювалося у Главі 16 під назвою «Обшук та виїмка». Кримінальний процесуальний кодекс УРСР 1960 року не давав терміну виїмки, а безпосередньо визначав її сутність, у чому вона полягає - виїмка проводиться у випадках, коли є точні дані, що предмети чи документи, які мають значення для справи, знаходяться в певній особі чи в певному місці. Виїмка проводиться за вмотивованою постановою слідчого. Виїмка матеріальних носіїв секретної інформації та/або документів, що містять банківську таємницю, проводиться тільки за вмотивованою постановою судді і в порядку, погодженому з керівником відповідної установи (ст. 178-179 КПК УРСР 1960 р.). Цей Кодекс розглядав виїмку вже як окремий інститут, проте виїмка не втратила зв'язку з процедурою обшуку, оскільки була його логічним завершенням. У Кодексі законодавець вперше дав чіткий перелік предметів, які можуть бути вилученими шляхом здійснення виїмки під час обшуку. Тому, за процедурою виїмки вилучалися не лише речі та документи, які мали значення для справи, а й знаряддя злочину, речі й цінності, здобуті злочинним шляхом, а також інші предмети і документи, які мають значення для встановлення істини в справі чи забезпечення цивільного позову (ст. 177 КПК УРСР 1960 р.). Новацією став судовий контроль за вчиненням виїмки, оскільки попередні законодавчі акти не передбачали такої процедури, а обмежувалися лише схваленням процедури слідчим або за присутності прокурора. Норми Кодексу 1960 р. безпосередньо встановлюють, що метою виїмки є вилучення речей та документів, що мають доказове значення; тут можна зробити висновок, що мета виїмки, що регулювалася Кримінальним процесуальним кодексом УРСР 1960 р. та додаткова мета тимчасового доступу до речей та документів, що регулюється Кримінальним процесуальним кодексом України 2012 р. співпадають. Далі, аналізуючи норми Кодексу 1960 р. ми можемо побачити детальну регламентацію процедури виїмки. Законодавцем сформульована підстава здійснення виїмки – наявність точних даних, що предмети чи документи, які мають значення для справи, знаходяться в певній особі чи в певному місці. Суб'єктами виїмки Кодекс зазначав слідчого як особу, яка здійснювала виїмку та суддю, який надавав дозвіл на здійснення виїмки секретної інформації та/або документів, що містять банківську таємницю. Учасниками виїмки є особа до якої застосовується виїмка, поняті або представники обшукуваних приміщень, якщо

вони належать підприємствам, установам або організаціям. Умовами проведення виїмки є проведення у денний час, окрім невідкладних випадків. Предметами, що підлягають виїмці є предмети чи документи, які мають значення для справи, знаряддя злочину, речі й цінності, здобуті злочинним шляхом, а також інші предмети і документи, які мають значення для встановлення істини в справі чи забезпечення цивільного позову. Зовнішнім закріпленням виїмки є протокол виконання слідчої дії, який оформлювався у двох примірниках [17].

Отже, ми приходимо до висновку, що в Кримінальному процесуальному кодексі УРСР 1960 р. виїмка остаточно сформувався як процесуальна дія та інструмент слідчого, отримавши детальну регламентацію та офіційне закріплення в Кодексі.

Висновок. Історичні надбання, практика та робота правотворців дали змогу сформуванню новітній інститут, який закріпили у Кримінальному процесуальному кодексі України 2012 року – тимчасовий доступ до речей та документів. Узагальнюючи результати аналізу формування інституту тимчасового доступу до речей та документів через суміжну з ним процесуальну дію – виїмку, можна зробити висновок, що процес створення вказаного інституту відбувався досить тривалий час та піддавався трансформації, яка відповідає вимогам часу.

Список використаної літератури

1. Маляренко В., Шаповалова О. Новий Кримінальний процесуальний кодекс України: переваги та недоліки. *Право України*. 2012. № 10. С. 9-19.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
3. Кримінально-процесуальний кодекс УРСР від 28 грудня 1960 року. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KD0007.html.
4. Історія держави і права України : у 2 т. / за ред. Тація В. Я., Рогожина А. Й., Гончаренка В. Д. Київ: Ін Юре, 2003. Т. 1. 656 с.
5. Горошко В. В. Тимчасове вилучення майна (кримінальний процесуальний аспект): дис. .канд. юрид. наук: 12.00.09. Одеса, 2018. 245 с.
6. Мартысевич, И. Д. Псковская судная грамота: Историко-юридическое исследование / отв. ред. П. Н. Галанза. Москва. :Изд-во Московского государственного университета, 1951. 208 с.

7. Василенко М. «Права, по которым судится малороссийский народ», як джерело до історії державного права України XVIII віку. Київ, 1928. с. 245-252.

8. Права, за якими судиться малоросійський народ / Відп. ред. та авт. передм. Ю. С. Шемшученко Київ, 1997. 548 с.

9. Крушинський С. А. Подання доказів у кримінальних справах за Статутом кримінального судочинства 1864 року. *Університетські наукові записки*. 2011. № 3. С. 324-329.

10. Кони А. О. Устав уголовного судопроизводства. Систематический комментарий / под. общей ред. М. Н. Гернета. Москва: Издательство М. М. Зива, 1914. Вып. III. 944 с.

11. Устав уголовного судопроизводства от 20 ноября 1864 года. URL: <https://constitution.garant.ru/history/act1600-1918/3137/>.

12. Кони А. О. Устав уголовного судопроизводства. Систематический комментарий / под. общей ред. М. Н. Гернета. Москва: Издательство М. М. Зива, 1914. Вып. III. 944 с.

13. Землянский П. Т. Уголовно-процессуальное законодательство в первые годы Советской власти (на материалах УССР). Киев: Типография МВД УССР, 1972. 307 с.

14. Басиста І.В. Виїмка у кримінальному судочинстві України: процесуальний порядок і тактика проведення : монографія. Львів., 2012. 203 с.

15. Кримінальний процесуальний кодекс УРСР від 25 травня 1922 року. URL: <http://docs.cntd.ru/document/901757376>.

16. Шаргей, М. Е. Уголовно-процессуальный кодекс УССР 1927 года. Текст и постатейный комментарий. Харьков : Юрид. изд-во НКЮ УССР, 1928. 372 с.

17. Кримінально-процесуальний кодекс УРСР від 28 грудня 1960 року. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KD0007.html.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

МАРИНИЧ Юлія Володимирівна, аспірант відділу проблем кримінального права, кримінології та судоустрою Інституту держави і права імені В. М. Корецького Національної академії наук України;

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR
MARYNYCH Yuliia Volodymyrivna,
Postgraduate Student of the Department of Criminal Law, Criminology and Judiciary of the Institute of State and Law named by V. M. Koretsky of the National Academy of Sciences of Ukraine;
yulia_m94@ukr.net